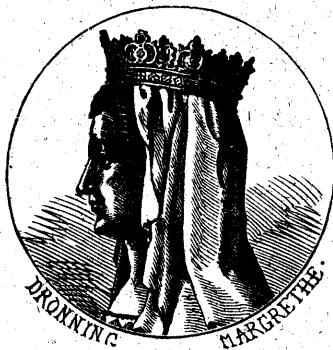

Kvinden og Samfundet

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 42.

Kontor: Nørregade 33, St.

16. Oktober 1900.

Udgaar hver Tirsdag.

16. Aarg.

Koster 50 Øre + Postpenge Kvartalet. Enkelte Numre 5 Øre.

Julie Laurberg.

Fotograf.
Hotel du Nord.
Indgang ad Porten. Elevator.

Emmy Thulstrup.
Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste

Panoptikon, V, 1. Sal o. G.
København. Telefon 19017.
Varerne bringes overalt.
Provinsordre effektueres pr. Omgaaende.

De Kredse, som endnu ikke have betalt Bidrag til Fælleskassen for indeværende Aar, bedes venligst sende det til Kassereren, Frida Schmidt, St. Knudsgade 24, Odense, i Løbet af Oktober Maaned.

Annoncer

til „Kvinden og Samfundet“
bedes sendt under Adresse:
Ekspeditionen, Nørregade 33.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stillet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke, da til Bladets Kontor.

Manuskripter, der indleveres til „Kvinden og Samfundet“, maa til Efterretning for Redaktionen være forsynede med Navn og Adresse. Til anonyme Skrivelser kan Red. ikke tage Hensyn.

Til kvindelig Læseforening.

Ved Aabningen af de nye Lokaler
den 1ste Oktober 1900.

(Velvilligst overladt Red. af Forfatterinden.)

Frem! er det store Samfundsord — fra famlet Skridt paa knudret Jord til aabne, lyse Veje.

Frem-Skridt, Frem-Gang, Frem-Færd, er Kundskabslivets delte Værd — og hver Del et Særeje.

Tandlæge

Frøken Anna F. Hansen,
Frederiksborggade 34.

Thi hvad vi vandt, kan glemmes hen, og det kan deles ud igjen, saa tyst som ingen aner; en Skjærv af Aandens rene Guld kan samle hele Haanden fuld, og aabne nye Baner.

Thi Fremfærd er et magisk Ord! Saa tit det skifter Maal og Spor, det løfter nye Kræfter.

Fra Skridt til Gang — fra Gang til Færd,

beviser Sagens gode Gjærd det Maal man tragter efter.

Vi ved det her, i festlig Stund, hvor svag den var, hin første Grund, som bar vort Samfunds Mærke.

Dog vandt det frem — fra Agt til Agt, ved Viljens Mod og Haabets Magt, thi dem gjør Troen stærke.

Det gjaldt at lyse over Land! Det gjaldt at løfte Kvindens Stand med Agt for hvad hun tænker. Det gjaldt at aabne hendes Blik med større Syn for Livets Skik, den ingens Ret forkrænker.

Som der blev stævned, bar det frem. Der blev lukt op for mangt et Hjem, som før stod tankebunden. Og der blev flyttet ud og ind, blev fostret Tanker — skiftet Sind, — til der kom Lys i Grunden.

Da fødtes Trang til større Maal, thi drikke med af Livets Skaal, var hvad de alle vilde. Og Kvindens Samfund voksede godt. Det gav sin Bydning tit og trot og ingen kom for silde.

Der er et Ord, som passe kan til dette Samfunds gode Stand: „det blomstrer“, kan man sige. Thi Blomstring er det rette Ord, naar Kraft og Vilje sammen bor med Evnen til at stige.

Og denne Evne blev en Magt! Hint Frø — i svunden Tid nedlagt, blev fredet glad og gjerne! Og derved er det vokset frem til over dette nye Hjem, at staa som Ledestjerne.

Tandteknikker

Julie Detlefsen,
Frederiksborggade 41, I.

Thi denne Stjerne er en Krans af Kvindeklogt og Skjønhedssans, og Fremfærds rige Virke. — Som forud bygges her endnu med Kvindekraft og Kvindehu paa Aandens store Kirke.

Saa lad det lysne over Land! Thi her er Kvinde — her er Mand fuldt ud hinandens Lige. — Gud have Tak for hvert et Hjem, som Mand og Kvinde elsker frem i Aandens lyse Rige!

Magdalene Thoresen

Ellen Keys

livsaskadning och verksamhet som författarinna.

En undersökning af C. D. af Wirsén.
(Norstedt og Sønners Forlag).

(Sluttet).

Ved Børneopdragelsen skal den ny Tid, i Følge Ellen K. først og fremmest lægge Vægt paa at indpode „Skønhedens og Forfinelsens Evangelium“ og at udvikle „den sunde Egoisme“. „Naar Individualismens Princip en Gang er bleven Kød af vort Kød, Blod af vort Blod, skal Forældre og Samfund kappes om gennem Opdragelse at danne egenartede Væsener og det med lige saa stor en Iver, som de nu kappes om at danne sædelige.“ Egenartede og skønne, det er Maalet, og Skønheden er paa ingen Maade, som man jo maaske kunde forudsætte, af ideel Natur. Ellen K. siger herom: „den, som i vor Tid har fundet en smuk Form for en Bajerflaske, turde have gjort mere for Kulturen, end den, der bekoster en Nordpolsekspedition“. „Skønhedens Religion skal en Gang eje Jorden“, og den har allerede nu sine Bekendere, „for hvem alle etiske Værdier ere forvandlede“. For disse findes kun een Pligt — Pligten at være skøn, og Begrebet kan neppe have noget etisk Element, da Ellen K. jo bekæmper det konventionelle i al Moral.

Kristendommen har, „da den vendte Sindet imod Evigheden“ og gav Forsagelsen den højeste Plads blandt de etiske Værdier, brudt Menneskets Mod“. Nu skal disse Værdier omformes, saa at Lykken indtager Forsagelsens Plads. Naar Individualismen skal raade, kan Lykken dog ikke blive alles Ejendom, men i Følge Ellen K. behøver den det ikke og bør heller ikke blive det. „Dannelsen, om den skal blive ret forfinet, maa reserveres for nogle faa, der med Vellyst kan nyde Af-

Tandlæge

Fru Tofte-Siesbye,
Amagervej 31.

standen fra den store Hob“. „Disse Individualister vil begaa og have altid begaaet Handlinger, der umiddelbart kun have haft deres egen Lykke til Maal, og som ofte have bragt Lidelser over andre. Men middelbart kommer dog disse Menneskers Egoisme Slægtten til Gode. Den herskesyg, som for sit Maal har ofret hundredtusinder af Menneskeliv, har dog middelbart fremkaldt Resultater, der i mange Slægtled har gavnet Menneskene. Geniet, der skaber for sin egen Glæde, drager Lidelse over mange Mennesker, enten derved at det i egoistisk Kulde ser dem over Hovedet, eller derved at det i det ene Øjeblik nærmer sig dem i Glød, i det andet støder dem fra sig. Men de Værker, som Geniet netop ved sin Selvkonzentration eller inspireret af sin flygtige Følelse skaber, inspirerer Menneskene i Aarhundreder efter at de enkelte, der maatte gaa under for Geniet, have ophørt at lide. Og selv om disse Menneskers store, uimodstaaelige, og glødrøde Lidenskaber ikke umiddelbart kommer Menneskeheden til Gode, saa har de dog været en umiddelbar Aabenbaring om de uhyre Dimensioner i ondt eller godt, som Menneskenaturen kan antage“.

Det store Flertal af os, der jo ikke kan blive Overmennesker, vil sikkert ikke med nogen videre Begejstring se op til disse, men Flertallet fejles til Side med den Besked, at det vilde være spildt Møje at søge at lære „Overmenneske“ og Dusingmenneske at forstaa hinanden.“

Hele denne Lære om Overmennesket og Dusingmenneskene, om Selvførelse og hensynsløs Selvhævelse er dog ikke original. Den er af Ellen Key hentet lige ud af Nietzsche, men ikke tillæmpet med dennes Konsekvens. Nietzsche har aldrig som Ellen K. søgt at forene en ultra individualistisk Opfattelse med Socialismens Lære, hvilket ogsaa er Meningsløshed. Den „Ligevægt mellem Selviskhed og Uselviskhed“, som Ellen K. et Steds anbefaler, vil næppe have praktisk Betydning, og det saa meget mindre, som Følelsen af Skyld er ophævet.

For Originalitetens Skyld kan Mennesket nemlig „gerne beholde en Fejl, og det vælger da den Fejl, der stemmer med dets Temperament“.

Dette er „en frigjort Personlighed“, Overmennesket, for hvis Skyld de Myriader af lidende, slæbende, ulykkelige Dusingmennesker er til, de, der ikke kan hæve sig paa de andres Bekostning, men følger hinanden og den vedtagne Moral som „en Hjord af umælende Dyr“. For disse er „Slavemoralen“ god nok. Ærbødighed, Beskedenhed, Samfundsfølelse, Maadehold, Hensynsfuldhed og Takt er i Følge Forfatterinden tit kun Fejhed. — —